

20КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА
ШЕВЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра психології розвитку

«ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник декана факультету
психології з навчальної роботи
Алла МОСКАЛЕНКО
« 31 » 08 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ
для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

01 Освіта/Педагогіка
014 «Середня освіта»
перший (бакалаврський)
Середня освіта (історія)
обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2020/2021
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	5
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі: **Запека Яна Григорівна**, кандидат психологічних наук, асистент кафедри психології розвитку

Пролонговано: на 2021/2022 н.р. Москаленко Алла «31» 08 2021
(підпис) (ПІБ) (дата)
на 2022/2023 н.р. Москаленко Алла «31» 08 2022
(підпис) (ПІБ) (дата)
на 20__/20__ н.р. ( ) «__» 20__
(підпис) (ПІБ) (дата)

Розробник(и): **Запека Яна Григорівна**, кандидат психологічних наук, асистент кафедри психології розвитку

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри психології розвитку

 (Олена ВЛАСОВА)

Протокол № 1 від « » серпня 2020 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету психології

Протокол № 1 від «31» серпня 2020 року

Голова науково-методичної комісії (Дмитро КОРОЛЬОВ)

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол № 7 від «09» 11.09 2020 року

Голова науково-методичної комісії, (Наталія ТЕРЕС)

1. Мета дисципліни – сформувати у студентів цілісне уявлення про систему психолого-педагогічного знання, зокрема, теорій та практики навчання і виховання як основних механізмів спрямованої соціалізації сучасної людини, набуття навичок психологічного супроводу освітньої і виховної діяльності, формування засад психологічної культури професійного мислення студентів.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* основні поняття та методи дослідження у психології, теоретичні основи структури психіки, вікової періодизації психічного розвитку особистості, закономірностей та механізмів формування особистості.
2. *Вміти* використовувати засвоєні теоретичні знань для вирішення дослідницьких, діагностичних, консультативних та психокорекційних завдань у психолого-педагогічній практиці.
3. *Володіти* елементарними навичками аналізу наукової психологічної літератури, навичками ділового мовлення та участі в дискусіях відповідно до норм культури ділового спілкування.

3. Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна *«Педагогічна психологія»* належить до переліку обов'язкових дисциплін ОПП «Середня освіта (історія)» ОС «Бакалавр». Розкриваються теорії, історія, закономірності та принципи побудови освітніх систем; особливості психічного розвитку та формування особистості в процесі навчання і виховання. Істотна увага приділяється методам діагностики та прийомам корекційно-розвивальної роботи з питань неуспішності, важковиховуваності, шкільної психологічної дезадаптації тощо. Аналізуються сучасні психолого-педагогічні технології побудови навчання, виховання та розвитку з врахуванням індивідуальних особливостей суб'єктів навчання.

4. Завдання (навчальні цілі) – полягає у формуванні *інтегральної компетентності*: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук та історичних і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) та профільній середній школі.

загальних компетентностей:

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК 4. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

ЗК 6. Здатність працювати в команді;

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК 12. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

фахових компетентностей:

ФК. 14. Здатність здійснювати добір методів і засобів навчання історії, спрямованих на розвиток здібностей учнів.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	знати предмет, завдання і структуру педагогічної психології, її понятійно-категоріальний апарат; основні методологічні та теоретичні проблеми курсу; концептуальні підходи до вирішення питання взаємозв'язку навчання та розвитку; основні та додаткові методи дослідження педагогічної психології.	лекція семінарське заняття	усні відповіді, самостійна робота, контрольна робота, іспит	10%
1.2	знати психологічну структуру, вікові особливості та детермінанти ефективного розвитку навчальної діяльності людини; теорії навчальної діяльності; особливості вітчизняного та зарубіжного підходів до наукового розуміння психологічних принципів, закономірностей та методів ефективного виховання особистості;	лекція, семінарське заняття	усні відповіді, самостійна робота, контрольна робота, іспит	10%
1.3	знати науково-психологічний зміст педагогічної компетентності вчителя, провідні чинники розвитку особистості та педагогічної майстерності вчителя; психолого-педагогічні моделі провідних типів сучасного навчання;	лекція, семінарське заняття	усні відповіді, самостійна робота, контрольна робота, іспит	20%
2.1	вміти комплексно аналізувати різноманітні концепції навчання, та виховання особистості на основі теоретико-методологічних принципів здійснення їх науково-психологічної оцінки; використовувати основні методичні засоби дослідження практичних психолого-педагогічних проблем в індивідуальній практиці	лекція, семінарське заняття,	усні відповіді, практична робота, контрольна робота, самостійна робота, іспит	20%
3.1	дотримуватись етичної і діалогічної позиції в процесі спілкування з різними суб'єктами педагогічного процесу; формувати навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	семінарське заняття, самостійна робота	усні відповіді, самостійна робота, іспит	15%
4.1	демонструвати здатність діяти	семінарське	усні відповіді,	25%

	соціально відповідально та свідомо, бути критичним та самокритичним, самостійно розробляти дизайн науково-дослідницьких проєктів з проблематики педагогічної психології та вирішувати прикладні завдання дисципліни; усвідомлювати межі своєї компетентності та дотримуватися норм професійної етики	<i>заняття, самостійна робота</i>	<i>самостійна робота, практична робота, іспит</i>	
--	--	-----------------------------------	---	--

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (ОК 21.) Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	2.1	3.1	4.1
ПРН 6. Знати норми, критерії оцінювання знань, умінь учнів та отримання від них зворотного зв'язку.	+	+	+			
ПРН 13. Уміти використовувати найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку учнів.				+		
ПРН 16. Уміти переносити систему наукових історичних знань у площину навчального предмета історії, чітко і логічно розкривати основні теорії та етапи розвитку історичної науки.				+		
ПРН 17. Уміти застосовувати методичні підходи і сучасні технології навчання історії з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.				+		
ПРН 20. Вміти забезпечувати охорону життя і здоров'я учнів в освітньо-виховному процесі та позаурочній діяльності, в літніх дитячих оздоровчих таборах.				+		
ПРН 22. Формувати комунікаційну стратегію зі всіма учасниками освітнього процесу з дотриманням етичних норм.					+	
ПРН 23. Організувати співпрацю учнів і вихованців та ефективно працювати в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).					+	
ПРН 25. Виявляти психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації, психологічні особливості становлення характеру учнів, розвитку їх здібностей з метою діагностики, прогнозування ефективності та корекції педагогічного процесу.						+

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання студентів:

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Оцінювання під час навчального періоду:

1. Усні відповіді, самостійна робота (виступ на семінарському занятті, участь в обговоренні та дискусіях, доповнення, підготовка виступів, презентацій): РН1.1.; РН1.2; РН1.3; РН 2.1.; РН3.1; РН4.1 – 30/18 бали

2. Самостійна робота (есе): РН2.1; РН3.1; РН4.1 – 10/6 балів

3. Практична робота (доповідь-презентація): РН2.1; РН3.1; РН4.1 – 10/6 балів

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усього навчального курсу. Загальна оцінка за семестр складається із балів, отриманих за аудиторну роботу (усні доповіді, доповнення та участь в дискусіях на семінарах), за самостійну роботу (есе), за практичну роботу (доповідь-презентація) та за письмову модульну контрольну роботу. Всі види робіт за семестр мають у підсумку:

- в максимальному вимірі 60 балів
- в мінімальному вимірі 36 балів

Модульні роботи в письмовій формі: РН 1.1; РН1.2; РН1.3; РН2.1 – 10/6 балів

Підсумкове оцінювання проводиться у формі іспиту.

Результати навчання, які перевіряються на іспиті, – 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 3.1, 4.1.

Форма проведення іспиту – письмова. Білет складається з 2 питань, кожне з яких оцінюється за шкалою 20 балів, що в загальному підсумку дає 40 балів за іспит.

Здобувач не допускається до іспиту, якщо під час навчального періоду набрав менше, ніж 20 балів.

Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за іспит не може бути меншою за 24 бали, в іншому випадку бали набрані під час іспиту не додаються до семестрової оцінки. В екзаменаційній відомості у колонці «бали за іспит» ставиться «0», а в колонку «результуюча оцінка» переноситься лише кількість балів, отриманих під час навчального періоду. Рекомендований мінімум допуску до іспиту – 36 балів.

Максимальна кількість балів, які можуть бути отримані студентом за іспит, 40 балів по 100 бальній шкалі.

Види завдань – відкриті питання. Мінімальний пороговий рівень екзаменаційної оцінки, за якої іспит вважається складеним, не може бути меншою за 24 бали.

Таким чином, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за період навчання (мінімум 36, максимум 60 балів) та екзаменаційної роботи (мінімум 24, максимум 40 балів) .

При простому розрахунку отримуємо:

	Кількість балів під час навчального періоду	Іспит	Результуюча оцінка
Мінімум	36	24	60
Максимум	60	40	100

7.2. Організація оцінювання:

Оцінювання здійснюється впродовж семестру усіх видів робіт.

Протягом усього семестру оцінюються усні відповіді, доповнення, участь у обговоренні та дискусіях; виконується самостійна та практична робота; протягом курсу виконується 2 модульні контрольні роботи.

Максимальна кількість балів за роботу протягом семестру дорівнює 60, мінімальна - 36.

Критерії оцінювання:

1. Усна відповідь:

5 - у повному обсязі володіє матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, 4 – у достатньому обсязі, вільно його викладає, може не вистачати аргументації, 3 – загалом володіє, але не демонструє глибини знань, не спирається на навчальну літературу, матеріали, 2-1 – демонструє рівень знань-знайомств.

2. Доповнення/дискусія:

2 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми, демонструє здатність до критичного аналізу та високий ступінь самостійності у судженнях

1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію.

3. Самостійна робота (есе):

10-9 балів – здобувач демонструє здатність до критичного аналізу та вирішення комплексних проблем, пов'язаних з дослідженнями у галузі психолого-педагогічної діяльності; здобувач у повному обсязі володіє теоретичним/практичним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, демонструє самостійність, інноваційність, використовує спеціалізовану сучасну літературу;

8-6 балів – здобувач у достатньому обсязі володіє теоретичним/практичним матеріалом, але не виявляє зв'язки між теоретичним знанням та його застосуванням на практиці. Робота є самостійно, але містить несуттєві неточності.

5-3 балів – в роботі не продемонстровано глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, здатності до критичного аналізу. Робота містить суттєві неточності, використовується лише навчальна література.

2-1 балів – здобувач не демонструє здатності до аналізу та критичного оцінювання проблем, фрагментарно та поверхово розглядає заявлену проблематику. Робота містить помилки, виявлено не самостійність у виконанні роботи.

4. Практична робота (повідь-презентація):

10-9 балів – здобувач демонструє здатність до критичного аналізу та вирішення комплексних проблем, пов'язаних з дослідженнями у галузі психолого-педагогічної діяльності; здобувач у повному обсязі володіє теоретичним/практичним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, демонструє самостійність, інноваційність, використовує спеціалізовану сучасну літературу;

8-6 балів – здобувач у достатньому обсязі володіє теоретичним/практичним матеріалом, але не виявляє зв'язки між теоретичним знанням та його застосуванням на практиці. Робота є самостійно, але містить несуттєві неточності.

5-3 балів – в роботі не продемонстровано глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, здатності до критичного аналізу. Робота містить суттєві неточності, використовується лише навчальна література.

2-1 балів – здобувач не демонструє здатності до аналізу та критичного оцінювання проблем, фрагментарно та поверхово розглядає заявлену проблематику. Робота містить помилки, виявлено не самостійність у виконанні роботи.

5. Модульна контрольна робота: за кожну правильну відповідь 1 бал (максимум 10).

7.3. Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять.

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	самостійна робота
1	Тема 1. Педагогічна психологія як психологічна дисципліна. Методологія і методи педагогічної психології.	6	4	12
2	Тема 2. Навчання й психічний розвиток. Історичні методи та форми організації навчання	6	4	10
3	Тема 3. Основні типи навчання та їхні психологічні моделі. Напрями розвитку сучасного навчання	6	4	12
4	Тема 4. Научіння й учіння. Психологічні теорії учіння. Покомпонентний аналіз навчальної діяльності Модульна контрольна робота 1.	6	4	10
5	Тема 5. Здібності в навчальній діяльності. Психологічні питання самоосвітньої діяльності.	6	4	12
6	Тема 6. Психологія виховання	6	4	10
7	Тема 7. Психологія суб'єкта педагогічної праці й психологічного патронажу розвитку людини/ Модульна контрольна робота 2.	6	6	12
	ВСЬОГО	42	30	78

Загальний обсяг 150 год., в тому числі:

Лекцій – 42 год.

Семінари – 30 год.

Самостійна робота – 78 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. / О.В.Скрипченко, Л.В.Долинська, З.В.Огороднійчук та ін. – К.: Каравела, 2017. – 400 с.
2. Видра О.Г. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. / О.Г.Видра. – Київ: Центр навч. літ., 2019. – 112 с.
3. Заброцький М.М. Лекції з педагогічної психології: навч. посіб. / М.М.Заброцький, Ю.Г.Шапошникова. – Херсон : Гринь, 2017. – 144с.
4. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. / В.П.Кутішенко. – К.: Центр навч. літ., 2019. – 128 с.
5. Психологія вищої школи: підручник / Власова О.І., Семиченко В.А., Пащенко С.Ю., Невідома Я.Г. - К.: ВПЦ «Київський університет», 2015. 405 с.
6. Соціально значущі цінності в життєдіяльності майбутнього школяра: методичні рекомендації / Т.О.Піроженко, Л.І.Соловійова, О.Ю.Хартман; за ред. Т.О.Піроженко. – Київ: Видавничий дім «Слово», 2017. – 32 с.

Додаткові:

1. Бех І.Д. Виховання особистості : У 2 кн. Кн.1: Особистісно-орієнтований підхід : теоретико-технологічні засади : Навч.-метод. видання / І.Д.Бех – К.: Либідь, 2003. – 280 с.
2. Власова О.І. Педагогічна психологія : навч. посіб. / О.І.Власова. – Київ : Либідь, 2005. – 400 с.
3. Євтух М.Б. Педагогічна психологія: підручник / М.Б.Євтух, Е.В.Лузік, Н.В.Ладогубець, Т.В.Ільїна. – К.: Кондор, 2015. – 420 с.
4. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психологічний розвиток особистості / Г.С.Костюк – К.: Рад. школа, 1989. – 608 с.
5. Лисянська Т.М. Педагогічна психологія: навч. посіб. / Т.М.Лисянська. – К.: Каравела, 2016. – 264 с.
6. Павелків Р.В. Педагогічна психологія: (теоретичні концепції та практикум): навч. посіб. для студентів вищ. гавч. закл. / Р.В.Павелків, М.М.Заброцький. – Рівне, 2003. – 297 с.
7. Педагогічна психологія : хрестоматія: навч. посіб. / упоряд. Л.В.Долинська. – Київ: Каравелла, 2014. – 368 с.
8. Піроженко Т., Хартман О. Виховуємо дитину – зростаємо як батьки: навчально-методичний посібник – Тернопіль: Мандривець, 2014. – 168 с.
9. Поліщук В. М. Вікова і педагогічна психологія : навчальний посібник / В. М. Поліщук. – 4те вид., стер. – Суми : Університетська книга, 2019. – 352 с.
10. Полодяк Л.Г. Основи педагогічної психології (психологія виховання): навч. посіб. – Київ: 2006. – 112 с.
11. Проблеми педагогічної психології: хрестоматія: навч. посіб. / упоряд. Т.О.Гетьман, Т.Д.Кричківська. – Ніжин: НДУ ім.М.Гоголя, 2016. – 381 с.
12. Степанов О.М. Педагогічна психологія: навч. посіб. / О.М.Степанов. – Київ: Академвидав, 2011. – 416 с.
13. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: навч. посібник / В.А.Семиченко. – К.: Вища школа, 2004. – 335 с.

14. Синдром «професійного вигорання» та професійна кар'єра працівників освітніх організацій : гендерні аспекти / За наук.ред. С.Д.Максименка, Л.М.Карамушки, Т.В.Зайчикової – К.: Міленіум, 2006. – 368 с.

10. Додаткові ресурси:

Завдання для підготовки до практичних робіт та завдань для самостійної роботи можна отримати через електронну пошту викладача yanevi@knu.ua